

บทความงานสร้างสรรค์ (Creative Work Articles)

เพลงชุดภูมิทัศน์พัฒนศิลป์: การสร้างสรรค์เพลงค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Phum-wat Patanasilpa: The Creative Suite of Bunditpatanasilpa Institute Core Values

บำรุง พาทย์กุล / Bamrung Phattayakul

อาจารย์ ดร. โครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Dr., Graduate School, Bunditpatanasilpa Institute

bumrung_ptk@hotmail.com

วัชรมนต์ อรัญยานาค / Watcharamon Aranyaank

อาจารย์ ดร. วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Dr., The College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

ach_aem1640@hotmail.com

Received: October 20, 2022 Revised: November 25, 2022 Accepted: December 15, 2022 Published: December, 29 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิทัศน์พัฒนศิลป์ ประกอบด้วย เพลงนาฏศิลป์ปกริพย์ และเพลงภูมิทัศน์พัฒนศิลป์ การสร้างสรรค์เนื้อร้องใช้คำประพันธ์ชนิดกลอนแปด มีการใช้การสัมผัสและลักษณะรูปแบบการประพันธ์ที่ใช้คำคล้องจองกันทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ การสร้างสรรค์มีการนำคำสัมผัสอักษรมาใช้ สัมผัสอักษร คือ คำคล้องจองที่ใช้พยัญชนะชนิดเดียวกัน ทำให้เกิดเสียงในการเล่นคำและสำเนียง เกิดเป็นท่วงทำนองดนตรีที่มีการไต่ระดับเสียงสูงต่ำ โดยบทเพลงมีเนื้อร้องเพลงละ 4 บทกลอน การสร้างสรรค์ทำนองเพลงชุดภูมิทัศน์พัฒนศิลป์ ใช้หลักโครงสร้างเพลงไทยในการสร้างทำนองเพลงยึดรูปแบบสังคีตลักษณ์ เป็นเพลง 2 ท่อน จังหวะหน้าทับเพลงไทย คือ หน้าทับปรบไก่ สองชั้น และหน้าทับจังหวะมาร์ช ที่นิยมใช้ในเพลงไทยสำเนียงฝรั่ง หรือกลุ่มเสียงตามแบบแผนของรูปแบบเพลงไทย เป็นการประพันธ์ด้วยวิธีการสร้างทำนองขึ้นมาใหม่จากแรงบันดาลใจและจินตนาการของผู้สร้างสรรค์เอง แต่ยังมีขนบแบบโบราณผสม สร้างทำนองกลุ่มเสียงให้อยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล โดยเลือกใช้กลุ่มเสียง ด ร ม X ช ล X และกลุ่มเสียง ช ล ท X ร ม X มาสร้างทำนองเพลง เนื่องจากเป็นกลุ่มเสียงที่ทำให้สะดวกในการนำไปใช้บรรเลงและง่ายต่อการจดจำ

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์พัฒนศิลป์, การสร้างสรรค์เพลง, ค่านิยมองค์กร

Abstract

The purpose of this article is to present the creative suite of Bunditpatanasilpa Institute Core Value in which there are two pieces: 1) *Nattasilpa Phirom* (นาฏศิลป์ภิรมย์) and 2) *Phum Wat Patanasilpa* (ภูมิวัฒน์พัฒนศิลป์). The lyrics were written based on the *klon pat* (กลอนแปด), traditional Thai formative poems in which there are particular types of rhymes: vowel, consonant, and intonation marks. The prominent rhyme form used is the consonant rhyme that creates various tones and musical dialects, and each piece has four formative units of lyrics. The process of creation employs Thai classical music composition in which there are two sections accompanied by *nathap propkai song chan* and the marching drum pattern used mostly in the “*farang* (ฝรั่ง)”¹ musical dialect. The melodies of the musical selection were inspired by the composer’s imagination with the traditional Thai music style. Noticeably, a group of notes used in the selection is based on the “*pan-cha-mun* (ปัญจมูล)” (Penta-centric basis) with two relevant modes based on Thai music keys (Do Re Mi–Sol La and Sol La Ti–Re Mi) to be realized into various instrumental paths in the ensemble to be recognized and performed easily.

Keywords: *Phum Wat Patanasilpa*, the creative suite, the institute core value

บทนำ

ค่านิยม เป็นความคิด พฤติกรรมและสิ่งอื่นที่คนในสังคมเห็นว่ามีคุณค่าจึงยอมรับมาปฏิบัติและหวงแหนไว้ระยะหนึ่ง สอดคล้องกับ สุขอรุณ วงษ์ทิม (2560) กล่าวว่า ค่านิยม เป็นความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่ได้พิจารณาแล้วว่ามีคุณค่า ดีงาม และเป็นประโยชน์ต่อตนเองสมควรยอมรับยึดถือและปฏิบัติตามจนกลายเป็นวัฒนธรรมหรือแบบแผนในการดำเนินชีวิตของบุคคล นอกจากนี้ ศุทธกานต์ มิตรกุล และ อนันต์ชัย คงจันทร์ (2559) กล่าวว่า ในขณะที่องค์กรเองก็จะใช้ค่านิยมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน

ค่านิยมองค์กร เป็นสิ่งที่บุคคลหรือสังคมในองค์กรยึดถือให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง โดยที่ค่านิยมนั้นจะเป็นตัวผลักดันให้องค์กรสามารถบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ ซึ่งหากปราศจากค่านิยมแล้วการขับเคลื่อนขององค์กรอาจจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก (นาฏยา นวลคล้าย, ม.ป.ป.) การสร้างค่านิยมองค์กรจึงเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่บุคลากรในองค์กรพึงกระทำ ทำให้เกิดความภูมิใจ และเกิดพลังในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามการสร้างแรงจูงใจหรือเสริมสร้างค่านิยมให้เป็นผลนั้น ค่านิยมควรได้รับการพูดถึง กล่าวถึง หรือนำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดพลังในการปฏิบัติต่อไป จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร แต่อาจขาดการบูรณาการเข้ากับระบบประสบปัญหา ปราศจากการวางแผน เป็นเพียงตัวหนังสือที่ปรากฏเท่านั้น ขาดการลงมือปฏิบัติ ผลที่ได้รับอาจไม่มีพลังเพียงพอที่จะเข้าถึงบุคลากร ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งปัจจุบันในหลายองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยเฉพาะองค์กรหรือสถาบันทางการศึกษา นอกจากมีการจัดกิจกรรมและโครงการที่ให้นักงงานมีส่วนร่วม

¹ “Farang” is the musical dialect imitating the western musical style based on Thai classical music interpretation.

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดค่านิยม เช่น การจัดสัมมนาให้ความรู้พนักงานด้วยรูปแบบที่ไม่น่าเบื่อ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่แฝงเนื้อหาสาระเรื่องค่านิยมอย่างกลมกลืน นอกจากนี้ ฉลองชัย ทัศนโกวิท (2563) กล่าวว่า มักมีการใช้บทเพลงช่วยสร้างการตระหนักรู้ สร้างการจดจำเพื่อปลูกฝังและขับเคลื่อนค่านิยมองค์กรอย่างต่อเนื่อง บทเพลงขององค์กรหรือสถาบันทางการศึกษาที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่มักปรากฏในรูปแบบของ เพลงมาร์ชประจำองค์กรที่รับมาจากชาติตะวันตกในช่วงแผ่นดินแห่งรัชกาลที่ 4 ตลอดจนลักษณะดนตรี ที่ให้จังหวะในทิศทางที่สนุกสนานและบันเทิงใจไปจนถึงการปลูกขวัญกำลังใจ หรือความจงรักภักดี ที่มีต่อสถาบัน ดังนั้นการสร้างค่านิยมองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลในองค์กร ควรตระหนักอย่างแท้จริง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ศิลปิน ผู้สอน นักวิชาการ นักบริหารจัดการด้านศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และทัศนศิลป์ มีหน้าที่สืบทอดและ การพัฒนาควบคู่ไปกับงานวิชาการ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติอย่างเป็นที่ประจักษ์ ดังค่านิยมที่กล่าวว่า “มุ่งมั่นพัฒนา ก้าวหน้าวิชาการ สืบสานงานศิลป์” ซึ่งหมายถึง ความเพียรพยายาม ไปให้ถึงสิ่งที่มุ่งหวังเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายในการพัฒนาปรับเปลี่ยนด้านวิชาการที่ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งยังสืบทอด ถ่ายทอด และยึดถือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานศิลปะคงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ มีประวัติ และพัฒนาการอันยาวนานควรค่าแก่การศึกษา เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในสถาบัน บัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ความเป็นมาในอดีต ความเจริญงอกงาม รำลึกถึง ครูบาอาจารย์ เกิดความภาคภูมิใจ ความรัก ห่วงแหน ความศรัทธา และความตระหนักในคุณค่าของมรดก ทางวัฒนธรรมที่พึงมีในองค์กรโดยผ่านทางกระบวนการสร้างสรรค์เพลง ผู้สร้างสรรค์จึงคิดประพันธ์ เป็นบทเพลงสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ทั้งบทร้องและทำนองเพลง โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อกระตุ้นเตือน ให้เกิดความรักความศรัทธา ภาคภูมิใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมในแหล่งพื้นที่วังหน้า ซึ่งปัจจุบันส่วนหนึ่งคือ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้เป็นชื่อบทเพลงสร้างสรรค์ว่า “เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์”

เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ เป็นการบูรณาการเข้ากับระบบขององค์กร มีการสร้างสรรค์ทำนอง เพลงไทยและขับร้อง ที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการและค่านิยมองค์กรของสถาบันฯ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้บุคลากรในองค์กรได้เข้าถึงและพึงปฏิบัติ ประกอบด้วยเพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์ เป็นบทเพลงไทย ประเภทเพลงเกร็ด อัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับปรบไก่ แสดงถึงความเป็นมาและพัฒนาการของสถาบันฯ ที่เริ่มต้นจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ และเพลงภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ เป็นเพลงไทยสำเนียงฝรั่งใช้หน้าทับจังหวะมาร์ช ที่สื่อถึงค่านิยมขององค์กร นอกจากนี้ทางด้านการศึกษายังสามารถนำบทเพลงไปต่อยอดและฝึกฝน ควรค่าแก่การนำไปใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนหรือบรรเลงในงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในระดับชาติ ต่อไปได้

วัตถุประสงค์การสร้างสรรค

เพื่อสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์

ขอบเขตการสร้างสรรค

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การสร้างสรรค์ครั้งนี้ กำหนดประเด็นในการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1.1 ประวัติพัฒนาการ และบทบาทของค่านิยมในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.2 ดำเนินการประพันธ์เพลงไทย โดยใช้วิธีการศึกษาจากหลักการประพันธ์เพลงไทยจากโครงสร้างดนตรีไทย เช่น ลักษณะทางโครงสร้างของบทเพลง การแบ่งห้องเพลง วลี หรือประโยคเพลง เป็นการเรียบเรียงหรือการแต่งเพลงไทยขึ้นมาใหม่ โดยยึดหลักการประพันธ์เพลงไทยและขับร้อง มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์การประพันธ์เพลงสำหรับองค์กร

1.3 สร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ศึกษา

2. ขอบเขตด้านแนวคิดทฤษฎี กำหนดแนวคิดทฤษฎีเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ ได้แก่

2.1 แนวคิดหลักการประพันธ์เพลงไทย

2.2 แนวคิดสังคีตลักษณ์เพลงไทย

2.3 ทฤษฎีการสร้างสรรค

2.4 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์

การดำเนินการสร้างสรรค์

การสร้างสรรคเพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ได้ดำเนินการสร้างสรรค์โดยมีกระบวนการดังนี้

1. แนวคิดในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรคเพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ ผู้สร้างสรรค์เห็นความสำคัญของการสร้างค่านิยมองค์กร ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่บุคลากรในองค์กรพึงกระทำ ทำให้เกิดความภูมิใจและเกิดพลังในการปฏิบัติงาน โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ ดังนี้

1.1 เพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์ มีแนวคิดจากการที่พื้นที่บริเวณวังหน้าในอดีต ซึ่งนอกจากเป็นที่ประทับกรมพระราชวังบวรหลายพระองค์แล้ว ยังเป็นแหล่งรวมศิลปวิทยาการที่สำคัญของชาติไทยหลายด้านทั้งนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ทศนศิลป์ และเป็นที่รวมครุภูมิปัญญาทั้งศาสตร์และศิลป์หลายท่าน อาทิ พระประดิษฐไพเราะ (ศรบุณย์) พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยะกร) หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) คุณครูลมุล ยมะคุปต์ คุณครูมัลลี คงประภัศร์ คุณครูสุภลักษณ์ ภทรนาวิก (หม่อมครูต่วน) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นสถานที่ก่อกำเนิดโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2477 เพื่อจัดการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยได้สืบทอดต่อไป จึงควรค่าแก่การเผยแพร่ให้นักเรียนนักศึกษา บุคคลรุ่นปัจจุบันและอนาคตได้ตระหนักในคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในแหล่งพื้นที่ดังกล่าว เพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์ เป็นเพลงที่ฟังและจดจำได้ง่าย เหมาะแก่การบรรเลงขับร้องหรือการฟังของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก บทร้องมุ่งให้เกิดความเข้าใจต่อศิลปะอันเป็นบ่อเกิดความสุข เช่น นาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ ที่สร้างสุนทรียะและวิทยาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรแก่การอนุรักษ์สืบสาน

ภาพที่ 1 ภาพประกอบวิดีโอ ค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (วังหน้า)

หมายเหตุ. จาก ค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, โดย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562, YouTube
(<https://www.youtube.com/watch?v=GZYy3awAvDQ>)

ภาพที่ 2 ภาพประกอบวิดีโอ ค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (วังหน้า)

หมายเหตุ. จาก ค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, โดย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562, YouTube
(<https://www.youtube.com/watch?v=GZYy3awAvDQ>)

1.2 เพลงภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ มีแนวคิดเพื่อให้ผู้ฟังจดจำบทเพลงทั้งบทร้องและทำนองเพลงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะแก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับแหล่งพื้นที่และบริบททางด้านศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวโดยตรง อารมณ์ของเพลงภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ เป็นเพลงที่สื่อสะท้อนถึงอารมณ์ร่าเริง ยินดี ภาคภูมิใจ ประทับใจตระหนักในคุณค่าที่รักเคารพและศรัทธา สามารถนำมาสู่ความรักความสามัคคีให้เกิดกับผู้ฟังได้

2. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

2.1 ขั้นตอนเตรียมการเบื้องต้น

2.1.1 สืบหาข้อมูลจากเอกสารในเรื่องประวัติและ พัฒนาการ ค่านิยมองค์กร และหลักการประพันธ์เพลงไทยจากโครงสร้างดนตรีไทย

2.1.2 กำหนดแผนการดำเนินงาน เพื่อกำหนดกรอบในการสร้างสรรค์ วางแผนงาน

2.2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสังเกต

2.2.2 จัดระเบียบและตรวจสอบข้อมูล เพื่อความถูกต้อง

2.3 ขั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

2.3.1 นำข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและค่านิยมองค์กร มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้รูปแบบของประเภทเพลงที่ใช้ประพันธ์ทำนองและคำร้อง

2.3.2 นำรูปแบบทำนองเพลงและคำร้องที่ได้ มาสร้างสรรค์ตามหลักการประพันธ์เพลง

2.3.3 นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของการสร้างสรรค์เพลง

2.4 ขั้นนำเสนอข้อมูล จัดทำรายงานการนำเสนอในรูปแบบรายงานการสร้างสรรค์

3. อัตลักษณ์ผลงานสร้างสรรค์

ผลงานการสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ ประกอบด้วยเพลงนาฏศิลป์ปัทมศิลป์และเพลงภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ มีอัตลักษณ์ของเนื้อร้องและทำนองเพลงในผลงานสร้างสรรค์ ดังนี้

3.1 การสร้างสรรค์เนื้อร้อง ใช้คำประพันธ์ชนิดกลอนแปด มีการใช้การสัมผัสและลักษณะรูปแบบการประพันธ์ที่ใช้คำคล้องจองกันทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ การสร้างสรรค์มีการนำคำสัมผัสอักษรมาใช้สัมผัสอักษร คือ คำคล้องจองที่ใช้พยัญชนะชนิดเดียวกัน ทำให้เกิดเสียงในการเล่นคำและสำเนียง เกิดเป็นท่วงทำนองดนตรีที่มีการไต่ระดับเสียงสูงต่ำ

ความหมายของเพลงนาฏศิลป์ปัทมศิลป์ กล่าวถึงประวัติความเป็นมาและบทบาทหน้าที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ของทางราชการ เพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำชาติไทย และเพื่อให้ศิลปะทางดนตรีและโขน - ละครภายในประเทศมีฐานะเป็นที่ยกย่อง เพลงภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ มีการบรรยายถึงหน้าที่ของสถาบันฯ และความสำเร็จในการมุ่งมั่นพัฒนาตรงตามค่านิยมของสถาบันฯ ที่เสริมความเข้มแข็งปลูกฝังและวางเป้าหมายให้สำเร็จ

3.2 การสร้างสรรค์ทำนองเพลง ใช้หลักโครงสร้างเพลงไทยในการสร้างทำนองเพลง ยึดรูปแบบสังคีตลักษณ์ เป็นเพลง 2 ท่อน จังหวะหน้าทับเพลงไทย คือหน้าทับปรบไก่ สองชั้น และหน้าทับจังหวะมาร์ช ที่นิยมใช้ในเพลงไทยสำเนียงฝรั่ง หรือกลุ่มเสียงตามแบบแผนของรูปแบบเพลงไทย เป็นการประพันธ์ด้วยวิธีการสร้างทำนองขึ้นมาใหม่จากแรงบันดาลใจและจินตนาการของตนเอง แต่ยังมีขนบแบบโบราณผสมสร้างทำนองกลุ่มเสียงให้อยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล โดยเลือกใช้กลุ่มเสียง ด ร ม X ช ล X และกลุ่มเสียง ช ล ท X ร ม X มาสร้างทำนองเพลง

4. การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป์ ในรูปแบบวงปีพาทย์ไม้นวม โดยแบ่งเป็นเพลงนาฏศิลป์ปกรมย์ และเพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป์ ได้ถ่ายทอดให้นักเรียน นักศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย หนังสือ ตำรา และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลทั้งหมดมาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการสร้างสรรค์เนื้อร้องและทำนองเพลงขึ้นใหม่ จากการศึกษาสามารถจำแนกองค์ความรู้ได้ดังนี้

1. การสร้างสรรค์เนื้อร้องและทำนองเพลงนาฏศิลป์ปกรมย์

1.1 เนื้อร้อง มีการสัมผัสและลักษณะการประพันธ์ที่ใช้คำที่คล้องจองกัน โดยคล้องจองทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ การสร้างสรรค์มีการนำคำสัมผัสมาใช้ มีการเล่นคำและสำเนียง ใช้คำคล้องจองที่มี วรรณยุกต์ชนิดเดียวกันทำให้เกิดเสียงในการเล่นคำและสำเนียง เกิดเป็นท่วงทำนองดนตรีที่มีการ ได้ระดับเสียงสูงต่ำ ส่วนการเขียนบทเพลงที่แต่งใช้คำประพันธ์ชนิดกลอนแปด ซึ่งเป็นที่นิยมนำมาใช้ในการ ประพันธ์เนื้อร้อง ให้มีคำสัมผัสระหว่างวรรคโดยใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนแปดเป็นหลัก เป็นที่ เข้าใจว่าภาษาไทยมีอักษรเสียงสูง กลาง ต่ำ ดังนั้นการใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนแปดจะช่วยสร้าง ความสัมพันธ์ของเนื้อร้องได้อย่างลงตัว บทเพลงมีเนื้อร้องเพลงละ 4 บทกลอน เนื้อหาสาระแต่ละบท มีลักษณะดังนี้

บท 1 ถือว่าเป็นบทอาารัมภบท คือเป็นการเกริ่นสภาพทั่ว ๆ ไป กล่าวถึงสถานที่ที่มีความสวยงามและมีคุณค่าทางศิลปะ

บท 2 กล่าวถึงวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่เป็นแหล่งรวมศิลปะทั้งการดนตรีและการละครฟ้อนรำ และเป็นที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมสืบสาน และอนุรักษ์ศิลปะไทย

บท 3 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาว่าแต่เดิมตั้งอยู่ที่วังหน้า ปัจจุบันได้พัฒนาและขยาย การศึกษาไปก่อตั้งอยู่ที่ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล

บท 4 กล่าวถึงวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันบัณฑิต พัฒนศิลป์ ซึ่งได้รับพระราชทานนามจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาพที่ 3 แสดงทำนองเพลงโดยใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนแปด

บท 1

นาฏศิลป์ปาฏิหาริย์ ความสวยงามสุนทรีย์ที่สร้างสรรค์

คือบ่อเกิดแห่งความสุขไร้ทุกข์ทัณฑ์ คุณอนันต์ศิลปะวิทยาการ

บท 2

แหล่งเรียนรู้เชิดชูศิลปะ ดุริยการดนตรีที่สืบสาน

นาฏศิลป์โขนละครเพื่อนกรการ ให้ลูกหลานอนุรักษ์พัฒนา

บท 3

วิทยาลัยนาฏศิลป์ถิ่นวังหน้า แรกตั้งมาศิลปากรก่อศึกษา

จนเติบโตใหญ่มั่นคงวัฒนา ขยายสู่ศาลาयाพุทธมณฑล

บท 4

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นามระบิลพระราชทานการส่งผล

กำกับงานการศึกษาเจริญดล เป็นมงคลวิทยาลัยนาฏศิลป์

หมายเหตุ. จาก เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์: การสร้างสรรค์เพลงค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (น. 35) โดย บำรุง พาทย์กุล และ วัชรมณฑ์ อรรถะนาค, (2564), รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

1.2 ทำนองเพลง มีแนวคิดและโครงสร้างทำนองเพลง ดังนี้

ภาพที่ 4 ทำนองเพลงนาฏศิลป์ปาฏิหาริย์

ท่อน 1

- - - ม	- ช ช ช	- - - ล	- ช ช ช	- ล ล ล	- ท - ล	- - - ม	- ม ม ม
- ล ช ม	- ร - ด	- - ม ร	ด ร - ม	- ด - ร	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร
- - - ม	- ช ช ช	- - - ล	- ช ช ช	- ล ล ล	- ท - ล	- - - ม	- ม ม ม
- ล ช ม	- ร - ด	- - ม ร	ด ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ด

กลับต้น

ท่อน 2

- ท ท ท	- ล - ช	- - - ม	- ม ม ม	- ท ท ท	- ล - ช	- - - ร	- ร ร ร
- ล ช ม	- ร - ด	- - ม ร	ด ร - ม	- ด - ร	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร
- ท ท ท	- ล - ช	- - - ม	- ม ม ม	- ท ท ท	- ล - ช	- - - ร	- ร ร ร
- ล ช ม	- ร - ด	- - ม ร	ด ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ด

กลับต้น

หมายเหตุ. จาก เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์: การสร้างสรรค์เพลงค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (น. 40) โดย บำรุง พาทย์กุล และ วัชรมณฑ์ อรรถะนาค, (2564), รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

1.2.1 แนวคิด เพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์เป็นเพลงที่ฟังและจดจำได้ง่าย เหมาะแก่การบรรเลงขับร้องหรือการฟังของเด็กและเยาวชน อารมณ์ของบทเพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์ สื่อถึงอารมณ์อันสุนทรีย์ มีความสุข เพลิดเพลินต่อศิลปะนาฏศิลป์ – ดนตรี การฟ้อนรำ โขน – ละคร ซึ่งเป็นศิลปวิทยาการที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์สืบสาน สามารถสร้างความภาคภูมิใจ ความรัก ให้เกิดขึ้นแก่ผู้ฟัง ผู้บรรเลง – ขับร้องที่มีต่อศิลปะและองค์กรสถานศึกษา คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สามารถเผยแพร่ให้นักเรียนนักศึกษา บุคคลรุ่นปัจจุบันและอนาคตได้ตระหนักในคุณค่าและภาคภูมิใจในแหล่งพื้นที่ดังกล่าว

1.2.2 โครงสร้างทำนองเพลง เป็นเพลงไทยประเภทเพลงเกร็ด อัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับปรบไก่ มีสองท่อน ความยาวท่อนละสองจังหวะเท่ากันทั้งสองท่อน ลักษณะบทเพลงคล้ายคลึงกับเพลงแขกบรเทศ สองชั้น ในแง่โครงสร้างและอัตราจังหวะหน้าทับ

1) กลุ่มเสียงหรือทาง ผู้สร้างสรรค์สร้างโดยให้ทำนอง ท่อน 1 ประโยคที่ 1 และ 3 ใช้กลุ่มเสียง ช ล ท X ร ม X และในประโยคที่ 2 – 4 ใช้กลุ่มเสียง ด ร ม X ช ล X ท่อน 2 ประโยคที่ 1 และ 3 ใช้กลุ่มเสียง ช ล ท X ร ม X และในประโยคที่ 2 – 4 ใช้กลุ่มเสียง ด ร ม X ช ล X

2) สังคีตลักษณ์ทำนองเพลง อยู่ในรูปแบบการซ้ำท้าย กล่าวคือในการบรรเลงแต่ละท่อน ประโยคท้ายๆ มีลักษณะเหมือนกันทุกท่อน มีลักษณะของการซ้ำหัวท่อน ในท่อนที่ 1 – 2 ปรากฏในประโยคที่ 1 และ 3 และมีการซ้ำในท่อน ในท่อนที่ 1 – 2 ปรากฏในประโยคที่ 2 นอกจากนี้ยังมีการซ้ำท้ายท่อน ในท่อนที่ 1 – 2 ปรากฏในประโยคที่ 4 ซึ่งมีการย้อนทำนองช่วงหัวท่อนในท่อนเดียวกันหรือต่างท่อนและเปลี่ยนทำนองในช่วงท้ายมีสังคีตลักษณ์ ดังนี้

ABAC / DBDC /

3) จังหวะ เป็นอัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับปรบไก่

4) การสร้างทำนองเพลงอยู่ในกลุ่มเสียง ช ล ท X ร ม X และ ด ร ม X ช ล X ลักษณะของทำนองเพลงแต่ละประโยคแต่งทำนองอยู่ในบันไดเสียงเดียวกันทั้งหมด ลักษณะของการดำเนินทำนองเป็นไปในรูปแบบซ้ำเสียงลูกตก และการเรียงเสียงขึ้นลงบ้าง รวมทั้งมีการย่ำเสียงลูกตกเพื่อความกลมกลื่นของการเคลื่อนที่ของเสียงสร้างความพลิ้วไหว สวยงาม และสร้างสุนทรียะของทำนองเพลงได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 5 QR Code บทเพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์

หมายเหตุ. โดย บำรุง พาทยกุล และ วัชรมนต์ อรัณยะนาถ, 2564.

2. การสร้างสรรค์เนื้อร้องและทำนองเพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป

2.1 เนื้อร้อง คล้องจองทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยแบ่งออกตามเครื่องหมายการสัมผัส สร้างโดยการใช้สัมผัสอักษร คือ คำคล้องจองที่ใช้พยัญชนะชนิดเดียวกัน หรือพยัญชนะที่มีเสียงคู่กัน เป็นการเขียนบทเพลงที่แต่งโดยใช้คำประพันธ์ชนิดกลอนแปด ซึ่งเป็นที่นิยมนำมาใช้ในการประพันธ์เนื้อร้องให้มีคำสัมผัสระหว่างวรรคโดยใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนแปดเป็นหลัก เป็นที่เข้าใจว่าภาษาไทยมีอักษรเสียงสูง กลาง ต่ำ ดังนั้น การใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนแปดนี้จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ของเนื้อร้องได้อย่างลงตัว บทเพลงมี 4 บทกลอน เนื้อหาสาระแต่ละบทมีลักษณะดังนี้

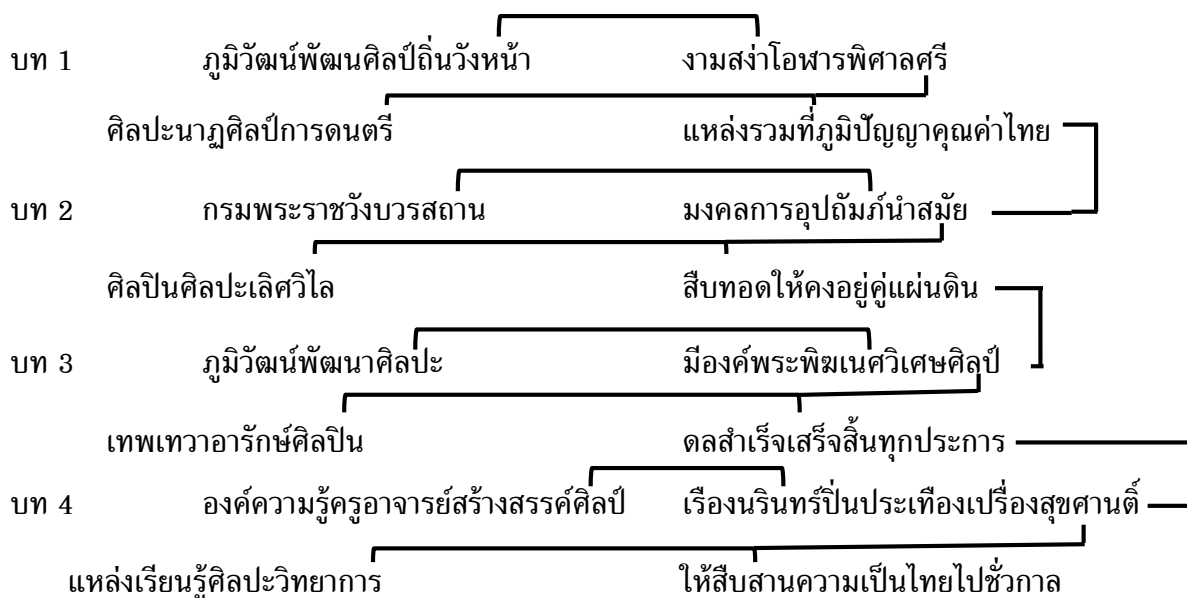
บท 1 ถือว่าเป็นบทอารัมภบท คือเป็นการเกริ่นสภาพทั่ว ๆ ไป บรรยายถึงความงามของสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทย

บท 2 เป็นบทที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากบทที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ เพลงโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว มักจะมีทำนองเพลงเหมือนหรือคล้ายกับบทที่ 1 ฉะนั้นเนื้อร้องจึงไม่แตกต่างกันมากนัก แต่จะกล่าวเสริมถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่เคารพภักดีของสถาบันฯ ความงามของสถานที่ ปุชนิยสถาน

บท 3 บทนี้ถือเป็นบทแยก คือ มีการแยกออกจากสองบทแรก และเป็นบทที่แสดงถึงความรัก ความศรัทธาในสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ กล่าวถึงองค์พระพิฆเนศที่สถิตคุ้มครองและสร้างแรงบันดาลใจ ดลบันดาลให้สำเร็จทุกประการ

บท 4 เป็นบทสรุปแสดงถึงแหล่งที่มาขององค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่รุ่งเรือง ได้รับการสืบสานและพัฒนามาหลายยุคสมัยจวบจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 6 คำสัมผัสบังคับ ระหว่างวรรคและสัมผัสระหว่างบทโดยใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนแปด

หมายเหตุ. จาก เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป: การสร้างสรรค์เพลงค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (น. 39) โดย บำรุง พาทย์กุล และ วัชรมณฑ์ อรรถะนาค, (2564), รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

2.2 ทำนองเพลง มีแนวคิดและโครงสร้างทำนองเพลง ดังนี้

ภาพที่ 7 ทำนองเพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป

นำขึ้นต้น (INTRO)

- - - -	- - - ตี	- ตี ตี ตี	- ตี - มี่	- มี่ มี่ มี่	- มี่ - ช	- ช ช ช	- ช - ตี
- - - -	- - - ตี	- ตี ตี ตี	- ตี - ช	- ช ช ช	- ช - ม	- ม ม ม	- ม - ตี
- - - -	- - - ช	- ช ช ช	- ช - ตี	- ช - ตี	- ช - ตี	- ช - ตี	- ช - ตี
- - - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ตี	- ม - ช	- ม - ตี	- ม - ช	- ม - ตี
- - - ตี	- - ตี ตี						

ท่อน 1

- - - -	- - - -	- ตี - ร	- ม - ช	- - - -	- - - -	- ช - ม	- ร - ตี
- - - -	- - - -	- ม - ช	- ล - ตี	- - - -	- รี่ - มี่	- - รี่ มี่	- ตี - รี่
- - - -	- - - -	- - - รี่	- - - มี่	- - - ล	- - - ตี	- - - ม	- - - ช ร
- - - -	- - - -	- ม - ช	- ล - ตี	- - - -	- รี่ - รี่	- ตี รี่ มี่	- รี่ - ตี

กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	- - - -	- - - ล	- - - ตี	- - - -	- ม - ร	- - - ตี	- ม - ช
- - - -	- - - -	- - - รี่	- รี่ - รี่	- - - -	- ตี รี่ มี่	- - - รี่	- ตี - ล
- - - -	- - - -	- - - รี่	- - - มี่	- - - ล	- - - ตี	- - - ม	- - - ช ร
- - - -	- - - -	- ม - ช	- ล - ตี	- - - -	- รี่ - รี่	- ตี รี่ มี่	- รี่ - ตี

กลับต้น

หมายเหตุ. จาก เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป: การสร้างสรรค์เพลงค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (น. 48) โดย บำรุง พาทย์กุล และ วัชรินทร์ อรรถะนาค, (2564), รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

2.2.1 แนวคิด เพื่อให้ผู้ฟังจดจำบทเพลงทั้งบทร้องและทำนองเพลงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะแก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับแหล่งพื้นที่และบริบททางด้านศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวโดยตรง อารมณ์ของเพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป เป็นเพลงที่สื่อสะท้อนถึงอารมณ์ร่าเริง ยินดี ภาคภูมิใจ ประทับใจกับคุณค่าที่รักเคารพและศรัทธา สามารถนำมาสู่ความรักความสามัคคีให้เกิดแก่ผู้ฟังได้

2.2.2 โครงสร้างทำนองเพลง เป็นเพลงไทยสำเนียงฝรั่ง หน้าทับจังหวะมาร์ช ความยาวท่อนละ 8 จังหวะ ลักษณะของบทเพลงคล้ายคลึงเพลงโยสลัมที่มีมาแต่เดิม แต่เพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป มีทำนองนำขึ้นต้นเพลง (Intro) ก่อนเข้าทำนองเนื้อเพลง

1) กลุ่มเสียงหรือท่วง ผู้วิจัยสร้างโดยให้ทำนอง ช่วงเกริ่น ท่อน 1 และ ท่อน 2 โดยใช้กลุ่มเสียง ต ร ม X ช ล X ทั้งหมด

2) สังคีตลักษณ์ทำนองเพลง อยู่ในรูปแบบการซ้ำท้าย กล่าวคือในการบรรเลงแต่ละท่อน ประโยคท้ายๆ จะมีลักษณะเหมือนกันทุกท่อน มีการซ้ำท้ายท่อน ในท่อนที่ 1 – 2 ปรากฏในประโยคที่ 3 และ 4 ซึ่งสามารถเขียนอธิบายสังคีตลักษณ์ได้ดังนี้

ABC/ DEC/

3) จังหวะ กำหนดให้บรรเลงในจังหวะมาร์ช ปกติทั้งในเที่ยวแรกและเที่ยวกลับ

4) การสร้างทำนองเพลงอยู่ในกลุ่มเสียง ต ร ม X ช ล X ลักษณะของทำนองเพลงแต่ละประโยคแต่งทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงเดียวกันทั้งหมด โดยไม่พบเสียงนอกกลุ่มเสียงทั้งทำนองหลักและทำนองสรัดตะเลย ลักษณะของการดำเนินทำนองเป็นไปในรูปแบบการซ้ำท้ายท่อน ย้ำเสียงลูกตกท้ายท่อน ทำนองเพลงมีการเรียงเสียงของทำนองขึ้น – ลง เพื่อความกลมกลื่นของการเคลื่อนที่ของเสียงให้ความรู้สึกถึงการหยอกเย้ากันของกลอนเพลงและมีการข้ามเสียงบ้างเพื่อสร้างพลังของทำนองเพลงได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 8 QR Code บทเพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป

หมายเหตุ. โดย บำรุง พาทย์กุล และ วัชรมนต์ อรัณยะนาถ, 2564.

บทสรุปและอภิปราย

การสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป ประกอบด้วย เพลงนาฏศิลป์ปกริพย์และเพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป โดยมีข้อสรุปและการอภิปราย แบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์เนื้อร้อง

1. เพลงนาฏศิลป์ปกริพย์ เนื้อร้องมีการสัมผัสและลักษณะการประพันธ์ที่ใช้คำคล้องจองกัน โดยคล้องจองทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ การสร้างสรรค์มีการนำคำสัมผัสมาใช้ มีการเล่นคำและสำเนียง ใช้คำคล้องจองที่มีวรรณยุกต์ชนิดเดียวกันทำให้เกิดเสียงในการเล่นคำและสำเนียง เกิดเป็นท่วงทำนองดนตรีที่มีการไต่ระดับเสียงสูงต่ำ ความหมายของเพลงกล่าวถึงประวัติความเป็นมาและบทบาทหน้าที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ของทางราชการ เพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ประจำชาติไทย และเพื่อให้ศิลปะทางดนตรี โขน – ละคร ภายในประเทศมีฐานะเป็นที่ยกย่อง

2. เพลงภูมิวัฒนธรรมศิลป เนื้อร้องมีความคล้องจองทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยแบ่งออกตามเครื่องหมายการสัมผัส สร้างโดยการใช้สัมผัสอักษร คือ คำคล้องจองที่ใช้พยัญชนะชนิดเดียวกัน หรือพยัญชนะที่มีเสียงคู่กัน เป็นการเขียนบทเพลงที่แต่งโดยใช้คำประพันธ์ชนิดกลอนแปด มีการบรรยายถึงหน้าที่ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์และความสำเร็จในการมุ่งมั่นพัฒนาตรงตามค่านิยมของสถาบันฯ ที่เสริมความเข้มแข็งปลูกฝังและวางเป้าหมายให้สำเร็จ

จากการสร้างสรรค์เนื้อร้องดังกล่าวของทั้งสองเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่าเพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนศิลป์ มีการใช้คำสัมผัสที่คล้องจองกันในเนื้อร้อง ตามลักษณะของการประพันธ์กลอนในรูปแบบของกลอนแปด รูปแบบของเพลงเป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดไว้มีทั้งเสียงและความหมายที่สัมผัสคล้องจองกัน มีสัมผัสในสัมผัสนอก แบ่งวรรคตอนไว้ครบถ้วนตามแบบแผนที่กำหนด ทำให้เกิดเสียงและสำเนียงที่มีการไต่ระดับเสียงสูงต่ำเข้ากับสำเนียงหรือเสียงของท่วงทำนองดนตรีที่เกิดความไพเราะ ซึ่งการใช้โครงสร้างในลักษณะกลอนนี้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ของเนื้อร้องได้อย่างลงตัว เนื่องจากบทร้องที่ดีควรเป็นบทร้อยกรองที่เรียกว่ากลอนลำนำ มีจำนวน 4 วรรคเท่ากับจำนวนประโยคในตอนหนึ่ง ๆ ของทำนองเพลงพอดิ และการเลือกถ้อยคำมาประพันธ์เป็นกลอนลำนำบรรจุลงในทำนองเพลงต้องคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างแนวดำเนินทำนองกับเสียงวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา รวมทั้งคำเป็นหรือคำตายด้วย การสร้างสรรค์บทเพลงหรือประพันธ์เพลงเปรียบได้กับการประพันธ์บทร้อยกรองในลักษณะต่าง ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน จะต้องพิจารณาเสียงแต่ละเสียงให้สอดคล้องประสานกลมกลืนสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงรูปแบบของเพลงแต่ละประเภทให้เป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดไว้ ทั้งเสียงและความหมายที่สัมผัสต้องคล้องจองกัน แบ่งวรรคตอนให้ครบถ้วน สอดคล้องกับ นกตล จันทรเพ็ญ (2542) กล่าวว่า การเขียนคือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ

ความหมายของเพลงได้กล่าวถึงความเป็นมาของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และการสร้างความสำเร็จในการมุ่งมั่นพัฒนาตรงตามค่านิยมของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสัญลักษณ์ศิลป์ (Symbolic Arts) ทำให้เห็นภาพเหตุการณ์ออกมาในรูปของบทกลอน ดังที่ สุเชาวน์ พลอยชุม (2534) กล่าวว่า สัญลักษณ์ศิลป์ ได้แก่ วรรณคดี ซึ่งแสดงภาพของเหตุการณ์ออกมาในรูปของกวีนิพนธ์ นวนิยาย ศิลปะประเภทนี้น่าถ้อยคำต่าง ๆ มาใช้เป็นสัญลักษณ์ของความหมายต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างค่านิยม สะท้อนการดำเนินงานถือเป็นการประชาสัมพันธ์และใช้สื่อต่าง ๆ ในการเชิญชวนให้ร่วมรักษ่องค์กร สามารถนำบทเพลงไปเผยแพร่และใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถาบันหรือหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งฟันเฟืองในการประชาสัมพันธ์องค์กร สอดคล้องกับ สำราญ จูช่วย (2551) ได้ทำการศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์ตามคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กร สถาบันนั้น ๆ ด้วยความพยายามในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ด้วยสื่อหรือวิธีการที่เหมาะสมเพื่อกลุ่มประชาชน เป้าหมาย เกิดทัศนคติ มีความเข้าใจต่อภาพพจน์ที่ดีขององค์กร สถาบันและยอมรับด้วยความศรัทธา เกิดการสนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นผลให้การดำเนินงานขององค์กร สถาบันบรรลุวัตถุประสงค์

การสร้างสรรค์ทำนองเพลง

1. เพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์ สร้างสรรค์ทำนองเพลงโดยมีแนวคิดเพื่อนำไปใช้เผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษา บุคคลรุ่นปัจจุบันและอนาคตได้ตระหนักในคุณค่าและภาคภูมิใจ เป็นเพลงที่ฟังและจดจำได้ง่าย เหมาะแก่การบรรเลงขับร้องหรือการฟังของเด็กและเยาวชน อารมณ์ของบทเพลงนาฏศิลป์ปาริภมย์สื่อถึงอารมณ์ อันสุนทรีย์ มีความสุข เพลิดเพลินต่อศิลปะนาฏศิลป์ – ดนตรี การฟ้อนรำ โขน – ละคร ซึ่งเป็นศิลปวิทยาการ ที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์สืบสาน สามารถสร้างความภาคภูมิใจ ความรัก ให้เกิดขึ้นกับผู้ฟัง ผู้บรรเลง – ขับร้อง ที่มีต่อศิลปะและองค์การสถานศึกษา คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ และมีโครงสร้างทำนองเพลง เป็นเพลงไทย ประเภทเพลงเกร็ด อัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับปรบไก่ มีสองท่อน ความยาวท่อนละสองจังหวะเท่ากัน ทั้งสองท่อน ลักษณะบทเพลงคล้ายคลึงกับเพลงแขกบรเทศ สองชั้น

2. เพลงภูมิวัฒน์พัฒนศิลป์ สร้างสรรค์ทำนองเพลง โดยมีแนวคิดเพื่อให้ผู้ฟังจดจำบทเพลง ทั้งบทร้องและทำนองเพลงได้ง่ายไม่ซับซ้อน เป็นเพลงที่สื่อสะท้อนถึงอารมณ์ร่าเริง ยินดี ภาคภูมิใจ ประทับใจ กับคุณค่าที่รักเคารพและศรัทธา และมีโครงสร้างทำนองเพลงเป็นเพลงไทยสำเนียงฝรั่งใช้หน้าทับจังหวะมาร์ช ความยาวท่อนละ 8 จังหวะ ลักษณะคล้ายคลึงเพลงโยสลัมที่มีมาแต่เดิม แต่เพลงภูมิวัฒน์พัฒนศิลป์ มีทำนองนำขึ้นต้นเพลงก่อนเข้าทำนองเนื้อเพลง

จากการสร้างสรรค์ทำนองเพลงดังกล่าว เพลงชุดภูมิวัฒน์พัฒนศิลป์ ใช้หลักโครงสร้างเพลงไทย ในการสร้างทำนองเพลงยึดรูปแบบสังคีตลักษณ์ จังหวะหน้าทับเพลงไทยและหน้าทับจังหวะมาร์ชที่นิยมใช้ ในเพลงไทยสำเนียงฝรั่งหรือกลุ่มเสียงตามแบบแผนของรูปแบบเพลงไทย เป็นการประพันธ์ด้วยวิธีการ สร้างทำนองขึ้นมาจากแรงบันดาลใจและจินตนาการของตนเอง โดยยังมีขนบแบบโบราณผสม สร้างทำนอง กลุ่มเสียงให้อยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล โดยเลือกใช้กลุ่มเสียง ด ร ม X ช ล X และกลุ่มเสียง ช ล ท X ร ม X มาสร้างทำนองเพลง เนื่องจากเป็นกลุ่มเสียงที่สะดวกในการนำไปใช้บรรเลงและง่ายต่อการจดจำ สอดคล้องกับ พิชิต ชัยเสรี (2559) กล่าวว่า รูปแบบหรือสังคีตลักษณ์เพลงไทยจะช่วยให้เข้าใจและยอมรับมาตรฐานต่าง ๆ ทั้งของตนเองและผู้อื่น จนถึงสามารถเลือกสรรที่เหมาะสมที่ควรได้ จากการวิเคราะห์ความคล้อยตามทำนอง นอกจากนี้ ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์ (2563) กล่าวว่า การสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ การเกิดขึ้น ของงานศิลป์เป็นความงดงามจากการกระทำให้เกิดงานศิลป์ทั้งด้านดุริยางคศิลป์ ด้านนาฏศิลป์ และด้านทัศนศิลป์ ต้องสำเร็จขึ้นด้วยการสร้างสรรค์ของมนุษย์เท่านั้น เมื่อใดก็ตามที่ศิลปินได้พินิจปรากฏการณ์เหล่านั้น จนเกิดจินตนาการ เช่น ศิลปินดนตรีนำเสียงที่ได้ยินจากธรรมชาตินั้นมาเรียงร้อยเป็นลีลา สำเนียง ทำนอง ด้วยเสียงขับร้องหรือบรรเลงเครื่องดนตรี ศิลปินวาดปั้นแกะสลักฉลุสลักถักทอเป็นภาพ เป็นชิ้นผลงาน เกิดรูปร่างลวดลายตามที่เห็นตามจินตนาการ ศิลปินนักแสดงประดิษฐ์นาฏยารังสรรค์ด้วยลีลา ท่าเต้น เยื้องกราย ร่ายรำ ผูกสาระเป็นเรื่องราว การกระทำในลักษณะดังกล่าวของศิลปินจัดเป็นงานสร้างสรรค์ศิลป์

ทำนองเพลงที่สร้างมีความสอดคล้องกับแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการสร้างทำนองเพลงที่มี ลักษณะเรียบง่าย ให้ผู้ฟังจดจำบทเพลงทั้งบทร้องและทำนองเพลงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน จึงเลือกที่จะสร้าง ทำนองเพลงเพื่อใช้เพลงเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ หรือเสริมแรงปลุกฝังค่านิยมให้รักองค์กร โดยสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรเข้าถึงและพึงปฏิบัติ สามารถซึมซับผ่านกระบวนการเพลงไทย สอดคล้องกับ ลักษณะ สตะเวทิน (2540) กล่าวว่า วิธีที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จมีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้กันมาก

คือการเลือกใช้สื่อช่วยเสริมให้การดำเนินงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง สำหรับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น การประชาสัมพันธ์มีสื่อซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการดำเนินงานได้ 2 ประเภท คือ 1) Controlled Media คือ สื่อที่นักประชาสัมพันธ์จัดทำขึ้นเองในด้านเนื้อหา วิธีการรูปแบบ การผลิตรวมทั้งการดำเนินงานเผยแพร่ไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ นักประชาสัมพันธ์สามารถเจาะจงประชาชนเป้าหมายได้เป็นกลุ่ม ๆ สื่อเหล่านี้ได้แก่สิ่งพิมพ์ (Printed Media) คำพูด (Spoken Word) ภาพและเสียง (Sight and Sound) การจัดเหตุการณ์พิเศษ (Staged Events) การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Public Relations Advertising) 2) Mass Media คือสื่อที่นักประชาสัมพันธ์สามารถใช้เผยแพร่ข่าวสารไปยังผู้รับ ซึ่งเป็นประชาชนจำนวนมาก ๆ หรือเรียกว่ามวลชน (Mass Audience) ประชาชนเหล่านี้อยู่กันอย่างกระจัดกระจายในที่ต่าง ๆ กัน แต่ด้วยพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร จึงทำให้สามารถใช้สื่อประเภทนี้ถ่ายทอดข่าวสารการประชาสัมพันธ์ไปสู่คนจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันอย่างรวดเร็ว สื่อมวลชนเหล่านี้ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และภาพยนตร์ การที่สื่อมวลชนจะเสนอข่าวให้หรือไม่ องค์กรไม่สามารถบังคับได้และการเผยแพร่ก็เป็นการมุ่งไปสู่มวลชนทั่วไป จะไม่มุ่งเจาะจงเผยแพร่เฉพาะประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพราะฉะนั้นการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องใดก็ตามที่มุ่งถึงประชาชนเฉพาะกลุ่มจึงอาศัยสื่อมวลชนไม่ได้ จะใช้ได้เฉพาะเรื่องที่ต้องการมุ่งเผยแพร่ประชาชนได้รับทราบเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำการสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป มาประกอบในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกเพื่อสร้างอัตลักษณ์และปลูกฝังค่านิยมขององค์กร
2. ควรสร้างสรรค์ต่อยอดเพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป เพื่อใช้สำหรับองค์กร โดยศึกษารูปแบบการสร้างสรรค์ตามเพลงประเภทต่าง ๆ เช่น เพลงหมอโรง เพลงประกอบการแสดง

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานเพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป: การสร้างสรรค์เพลงค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำเร็จลุล่วงไปได้โดยได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนเป็นอย่างดีจากคณาจารย์และบุคลากรหลายฝ่าย ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ชัย ปิฎกริษฐ์ ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาในการให้ข้อมูลและความรู้ในกระบวนการสร้างสรรค์เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมศิลป ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ เหลือบุญชู ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการแนะนำงานสร้างสรรค์ครั้งนี้ ขอขอบคุณ นายสุเมธ สุขสวัสดิ์ ที่ช่วยรวบรวมและจัดทำข้อมูล สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้การสนับสนุนทุนการสร้างสรรค์ในครั้งนี้

รายการอ้างอิง

- ฉลองชัย ทศโนโกวิท. (2563). การสร้างสรรค์บทเพลงขับขานประสานเสียง “สร้างปัญญา ศรีธรรมาความดี”.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 12(2), 79–112.
<https://e-journal.sru.ac.th/index.php/jhsc/article/view/1121>
- ณรงค์ชัย ปิฎกกริชต์. (2563). ทฤษฎีดนตรีเพื่อการวิจัยและสร้างสรรค์บท. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. ต้นอ้อ.
- นาฏยา นวลคล้าย. (ม.ป.ป.). คำนิยมการทำงานต่อความผูกพันองค์กรของพนักงานตรวจสอบบัญชี
กลุ่มเจนเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. (ม.ป.ท.)
- บำรุง พาทยกุล และ วัชรณัฐ อรัณยะนาถ. (2564). เพลงชุดภูมิวัฒนธรรมพัฒนาศิลป์: การสร้างสรรค์เพลง
ค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ [เอกสารไม่ตีพิมพ์]. รายงานการวิจัยทุนสนับสนุน
การสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- พิชิต ชัยเสรี. (2559). สังคีตลักษณะวิเคราะห์เพลงไทย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักขณา สตะเวทิน. (2540). หลักการประชาสัมพันธ์. เพลงฟ้าพริ้นติ้ง.
- ศุทธกานต์ มิตรกุล และ อนันต์ชัย คงจันทร์. (2559). เจเนอเรชันวายในองค์กร: การศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างความสอดคล้องของค่านิยมกับความผูกพันต่อองค์กร. วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 33(1), 51–75. [https://so03.tci-](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jms_psu/article/view/61559)
[thaijo.org/index.php/jms_psu/article/view/61559](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jms_psu/article/view/61559)
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562, 6 กันยายน). ค่านิยมองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=GZYy3awAvDQ>
- สำราญ จุช่วย. (2551). แนวทางการประชาสัมพันธ์ตามคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สุเชาว์ พลอยชุม. (2534). สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุขอรุณ วงษ์ทิม. (2560). รูปแบบการฝึกอบรมทางจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างค่านิยมในองค์กร ของบุคลากร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วารสารพยาบาลตำรวจ, 9(1), 1–12. [https://he01.tci-](https://he01.tci-thaijo.org/index.php/policenurse/article/view/82067)
[thaijo.org/index.php/policenurse/article/view/82067](https://he01.tci-thaijo.org/index.php/policenurse/article/view/82067)